

Kmetijska zadruga Radovljica

Petindvajsetletnica. Kmetijska podružnica v Mošnjah pri Radovljici je obhajala preteklo leto petindvajsetnico obstoja. Ustanovila se je namreč 28. septembra 1893, vsled prizadevanja takratnega župnika Franca Kumra. Takrat je štela 26 udov. Njen vpliv se zelo pozna na razumnem in naprednem kmetovanju občanov. Nabavila si je več strojev, ki jih udje pridno rabijo, in ima tudi lastno shrambo v gasilnem domu. Vseh 25 let so bili udje sledeči posestniki: Ivan Resman, Franc Resman, Janez Prešern, Matevž Avsenek, Matevž Jerina, Lorenc Nastran, Andrej Globočnik in Jože Kleindinst.

Vir: Kmetovalec, 15. 1. 1919

Zadružništvo ima na našem območju bogato zgodovino. Prva predhodnica današnje zadruga je bilo Kmetijsko društvo v Gorjah, ki je bilo ustanovljeno 8. avgusta 1898. Isto leto je bilo ustanovljeno Kmetijsko društvo na Bledu. Za tem se je kmetijsko zadružništvo na območju sedanje Občine Bled hitro širilo ...

Vir: gozd-bled.si

Kmetijska zadruga Radovljica

Kmetijska zadruga Radovljica je bila ustanovljena leta 1919.

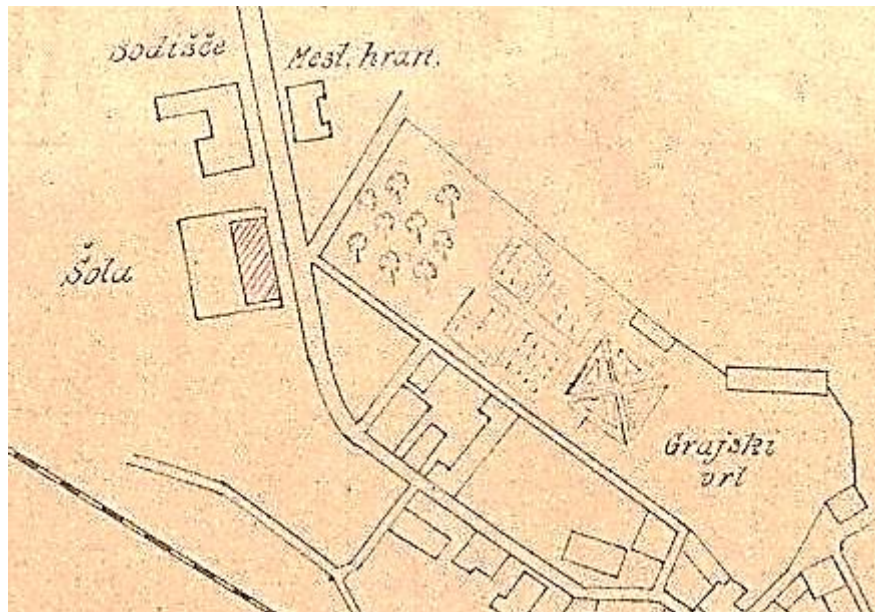

Prostori kmetijsko nabavne in prodajne zadruga v Radovljici

Vir: Ilustrirani Slovenec 1925 (posredoval Peter Rožič, Tržič)

Zadružna kuhinja (na desni) in vinska klet (na levi). Ustanovljena je bila l. 1919 in ima 370 članov. Slika nam kaže dvorišče zadruga. **Vir: IS**

Op.: Fotografija je posneta iz zadnje strani, nekje v sredini kompleksa. Vse kasnejše slike so posnete z nasprotne strani (z ceste mimo zadruga).

Pozicija Kmetijske zadruga Radovljica, 1929
Vir: sistory.si / Slovenski šolski muzej Ljubljana

Op.: Na »Karti pozicije Ljudske šole« se lepo vidijo kompleksi KZ; glavna stavba, pomožna stavba in tudi manjša stavba (tik ob abaciji/drevoredu). Poleg je vrisana tudi Hudovernikova pristava.

Sklepamo, da je bila pred letom 1919 na tem mestu Hudovernikova kmetija ali kakšno gospodarsko poslopje. Lastnica posestva, Berta Hudovernik, je to potem moral prodati. Komu, še raziskujemo.

V glavni zgradbi je bila vseskozi trgovina z mešanim blagom tako nekako kot je danes trgovina Domačija v Globokem. Vsa leta od 1920 dalje je trgovino vodil Ludvik Resman. Kot prodajalec (komij) je bil z njim Tonček Mulej, p. d. Šimnov. Znan je bil kot dober »igralac komičnih vlog«. Nekako leta 1952 je prenehal prodajati v tej trgovini. Kot prodajalec je delal z Ludvikom tudi Poldo Janša. Po izjavah poznavalcev naj bi Janša šel v penzijo leta 1971.

Vir: napisal Franci Valant, p. d. Benč (januar 2017)

Zadruga »Združene gorenjske zadruga« se je ustanovila v Radovljici. Nakupuje in prodaja les ter lesne izdelke. Člani prvega načelstva so Ivan Čop, Moste; Al. Stroj, Zapuže; Al. Langus, Radovljica; Iv. Plemelj, Bled; Mat. Gogala, Bled.

Vir: Domoljub, 16. 3. 1921

V Radovljici bo 4. decembra, v torek, ob 8. uri v Društvenem domu zadružno-gospodarski tečaj. Ker bo več zanimivih predavanj o kmetiskem gospodarstvu in zadružništvu, ste vsi okoličani vljudno vabljeni.

Vir: Domoljub, 28. 11. 1923

Obrtni tečaj. Obrtna zveza v Radovljici priredi v nedeljo 10. t. m. celodnevni obrtni tečaj v prostorih Kmetijske zadruge v Radovljici.

Na programu so sledeča predavanja: 1. obrtno-pravno vprašanje; 2. Davčno vprašanje (napoved dohodnine, pridobnine, davka na poslovni promet in davek na ročno delo; 3. Obrtna organizacija; 4. občni zbor O. Z. za radovljiški okraj. Predavanja se vrše zjutraj od 9 do 12 in popoldan od 1 naprej.

Ker so ta predavanja za vsakega obrtnika zelo važna, zato opozarjamo naše obrtnike, da se tečaja udeleže. Priglas za skupno kosilo prijavi lahko vsak ob prihodu v zadrugo. / Obrtna zveza.

Vir: Domoljub, 7. 1. 1926

Varčnost v gospodinjstvu. Radovljica. Naš ženski odsek »Gospodinja«, čegar glavni namen je med drugim tudi gospodinjska izobrazba članic, priredi v nedeljo, 15. jan. 1928 gospodinjsko predavanje v prostorih Kmetijske zadruge. Predava ga. Dolenčeva iz Ljubljane o varčnosti v gospodinjstvu. Pričetek ob treh popoldne. Vabljene so vse članice, posebno pa še mlade gospodinje in matere.

Vir: Domoljub, 12. 1. 1928

Predavanje o negi dojenčka. Radovljica. Žensko društvo »Gospodinja« priredi v nedeljo 4. marca 1928 ob 3 popoldne v Kmetijski zadruzi zdravstveno predavanje o negi dojenčka. Predava zdravnik. Vse žene in matere naj se gotovo udeleže tega predavanja, da se pouče o tem prevažnem vprašanju.

Vir: Domoljub, 1. 3. 1928

Naše kršč. žensko društvo »Gospodinja« bo imelo v nedeljo, 21. oktobra 1928 svoj redni letni občni zbor. Ker je na sporedu poleg volilive novega odbora tudi predavanje o vzgoji otrok v najnežnejši dobi, so vse članice vabljene, da se občnega zbora zanesljivo udeleže.

Vir: Domoljub, 17. 10. 1928

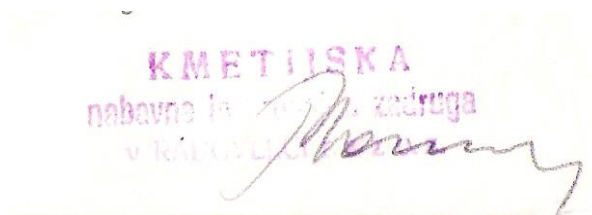
Kmetijsko-gospodinjski tečaj, 1930
Vir: DAR

Kmetijsko-gospodinjski tečaj, 1930
Vir: DAR

<p>Kmetijska nabavna in prodajna zadruga r. z. z. v Radovljici o. z.</p> <p>ima stalno na zalogi vedno sveže specerijsko blago, veliko zalogo koruze, moke, otrobov, kmetijskih potrebščin, umetnih gnojil, cementa etc. — Monopolska velikoprodaja soli. — Zastopstvo Vacuum Oil Comp. Zagreb. — Petrolej. — Bencin.</p> <p>556</p>
--

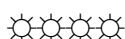
Oglas Kmetijsko nabavne in prodajne zadruga, 1931
Vir: Gorenjska ... (Progres Novo mesto)

Žig kmetijske nabavne in prodajne zadruga, 1933
Vir: DAR

Žig kmetijske nabavne in prodajne zadruge, 1935
Vir: arhiv družine Janša

VSI KMETJE NABAVLJAJO SVOJE POTREBŠČINE NA

firmi
semenih
umetnih
gnojilnih
strojih

PRI

KMETIJSKIH
ZADRUGAH

Vsak kmet naj se takoj zgłosi pri kmetijski zadrugi, ki je zanj pristojna!

Krainburg
St. Georgen
Laak
Domschale
Kershdorf
bei Eisern
Göriach
bei Veldes
Mitterdorf
bei W. Feistritz
Lom
bei Neumarkt
Radmannsdorf
Woch. Feistritz
St. Martin
bei Littai
Unterdrauburg
Präval

Oglas Kmetijskih zadrug
Vir: Karawanken Bote, 1941

Kmetijska zadruga, pred 1940
Vir: arhiv družine Janša

Tabla z napisom »Kmetijska zadruga«
Vir: arhiv družine Janša (detajl)

Novo živinorejsko zadrugo so ustanovili v avgustu v radovljiškem okraju. Zadruga v Bohinju obsega občini Bistrico in Srednjo vas in ji načeluje Martin Rozman v Bitnjah. Gorjanska zadruga obsega Gorje in Bled; načelnik je Franc Švegelj z Rečice pri Bledu. Radovljiška zadruga obsega Radovljico, Kropo, Kamno gorico, Begunje, Žirovnico in Brezje z načelnikom Antonom Avsenekom z Vrbe (Vrbenj op. p.). Korenska zadruga obsega občine Dovje-Mojstrano, Kranjsko goro, Rateče-Planico in Jesenice, načeluje pa ji Andrej Černe iz Kranjske gore. Tržiška zadruga obsega občine Tržič, Sv. Katarino. Sv. Ano in Kovor pod načelstvom Janeza Aljančiča iz Kovora.

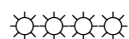
Vir: Domoljub, 8. 9. 1943

Kmetijska zadruga, ok. 1945
Vir: arhiv družine Resman

Kmetijska zadruga – Dan zmage, 1945
Vir: foto Janez Kocijančič (posredoval Janša)

Kmetijska zadruga Radovljica. Leta 1948 je bila ustanovljena KZ Radovljica (25. 5. 1948 vpis v zadrugni register) in Mestna ekonomija Radovljica (vpis v registru 21. 6. 1948), ki sta dobili tudi del nacionalizirane in zaplenjene zemlje.

Ekonomija je imela takoj po ustanovitvi izgube, MLO se je ves čas pritoževal tudi nad nemarnim zunanjem videzom. Poleg poslovodje je zaposlovala še vrtnarja. Sicer pa kmetijstvo ni bila panoga, ki bi močnejše zaposlovalo radovljiško MLO.

Vir: Radovljiški zbornik 1992

Kot leto ustanovitve štejemo 25. maj 1948, ko se je zadruga formirala, sami začetki zadruga pa segajo že v kraljevino Jugoslavije.

Po 2. svetovni vojni formirano zadrugo, ki je bila v združnem registru vpisana 25. maja 1948 je sestavljalo sedem članov upravnega odbora, ki so ga sestavljali naslednji člani:

Vogelnik Janez, Radovljica

Žerovc Alojz, Radovljica

Avsenek Anton, Radovljica

Debeljak Franc, Radovljica

Golmajer Franc, Radovljica

Vogelnik Alojz, Radovljica

Papler Franc, Radovljica

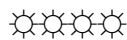
Takratni pooblaščenec za podpise je bil Resman Ludvik.

Vir: kzg-sava.si

Priključitev NAPROZE. Leta 1946 so organizirali NAPROZO – nabavno prodajno zadrugo (poslovodja Anton Mulej) na Mestnem trgu 3. Poleg zaplenjenega blaga radovljiških trgovcev, je tega leta prevzela tudi blago iz zaplenjenih trgovin Ane Plemelj – Ignaca Grašiča iz Brezij ter Antona Prestrla iz Ljubnega, denar pa je bil nakazan Mestnemu trgovskemu podjetju. Naproza je bila leta 1948 priključena Kmetijski zadrugi Radovljica.

Vir: Radovljiški zbornik 1992

Op.: Kasneje zasledimo v časopisih trgovsko podjetje Slovenka Radovljica, ki se je verjetno razvilo iz NAPROZE.

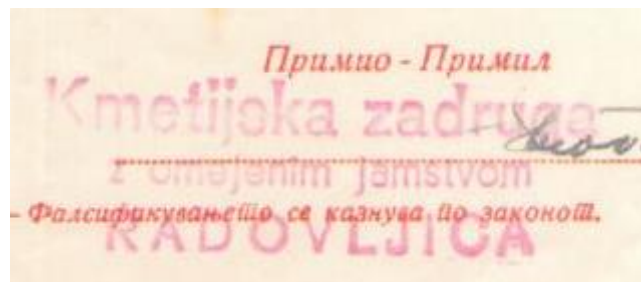

Najprej je bila Kmetijska zadruga s ceste, tako kot je na sliki potem pa se je Zadruga preselila v notranjost ena vrata pred betonsko teraso. Tam je bil poslovodja Lojz. Od spredaj pa pa je bila trgovina z mešanim blagom. Poslovodja pa je bil moj ata. Ta trgovina je bila prva z imenom Slovenka. Jaz se še spomnim, da so vsi otroci, ki so prinesli v trgovino 100 vrečk, ki so jih našli po tleh od sladoleda dobil Lučko zastoj. Na fotografijah vidimo, da na začetku ni bilo stopnic potem so pa notranjost trgovine prenovili in so tla dvignili. Če pogledamo slike betonske terase vidimo, da je pri filmu Lucija steber potem pa so zaradi pomanjkanja prostora to zazidali za skladišče pod teraso so v času Zadruga tam prodajali mleko, to je kot mlekarna. Ko si prišel v trgovino z steklenicami ti je prodajalka Anica Jaušovec nalila mleko v steklenice. V Mlekarni je so bile še ene stopnice v skladišče. Tam je imel moj ata spravljen »kanglcuker« to so rabili čebelarji – »sprešan« sladkor v večje kose. Jaz se zmerom namesto bombonov kakšnega odnesel domov. Kasneje se je sedež podjetja prenesel na Bled in ustanovila se je Špecerija. V Radovljici so se odprle štiri trgovine: Zagorc, Resman in Černe. V desni stavbi je imel nekaj časa tudi gradbeno podjetje Gorenjc, vem zato ker je tam delal Jože Ahačič. Sva se večkrat pogovarjala kako je bilo takrat.

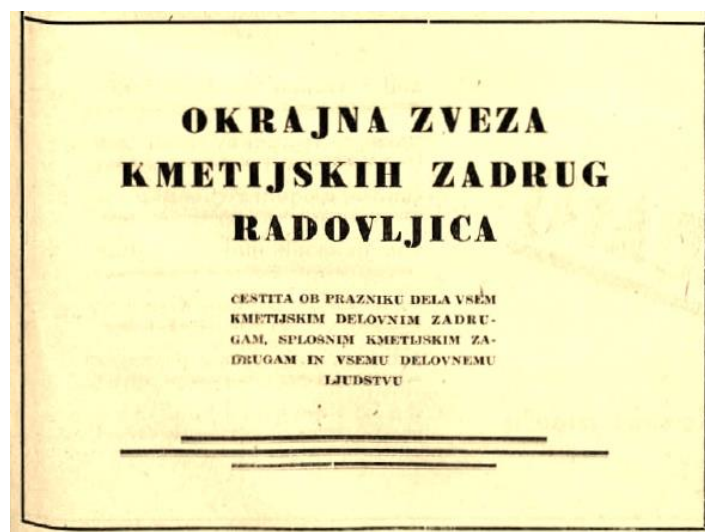
Vir: Napisal Jože Janša (januar 2017)

Odkup govedi, ok. 1955
Vir: arhiv družine Janša
Od leve: Vinko Berce, Leopold Janša ...

Žig kmetijske zadruge, 1952
Vir: arhiv Jože Janša

Gorenjski glas, 27. 4. 1952

Glas Gorenjske, 1. 1. 1954

Glas Gorenjske, 30. 4. 1955

Kmetijske zadruge

Begunje

Brezje

Lancovo

Lesce

Ljubno

Ovsiše – Podnart

Radovljica

Srednja Dobrava

Glas, 27. 7. 1956

KZ Radovljica je dobro gospodarila. Nedavni občni zbor KZ Radovljica je pokazal precejšen zapredek v zadnjem letu. Zadruga je ustvarila 1,109.000 dinarjev denarnih sredstev, ki jih je namenila nadaljnemu pospeševanju kmetijstva in živinoreje. Gmotno bo podprla posamezne sekcije, ki jih je v okviru zadruga kar 5. Pred kratkim so ustanovili še sekcijo žena-zadružnic. Važno vlogo je v zadnjem letu odigral hranilno kreditni odsek, ki je v svoj krog privabil že 230 vlagateljev. Ti imajo za 4,200.000 dinarjev vlog. Med vlagatelji so tudi nečlani.

Zadruga ima svoj sadovnjak s 175 mladimi drevesci. Skrbno ga oskrbuje sadjarski odsek, ki je drevesca pravočasno očistil in oškropil. Ta odsek je tudi skrbel za škropljenje sadja po vaseh. Delo so opravljale posebne ekipe, ki so poškopile nad 1450 dreves.

Odkar je izšla nova uredba o odkupu klavne živine, je KZ odkupila že 33 odraslih govedi, 23 telet ter nekaj prašičev. Ves odkup je potekal brez posrednikov in radovljiška zadruga je v tem pogledu na prvem mestu.

Na občnem zboru so obravnavali tudi možnost združitve KZ Lesce z radovljiško. O pomenu in važnosti te združitve sta govorila člana OZZ Kranj Albin Fustrle in ing. Šušteršičeva. Sklenili so, da bodo to možnost proučili na prihodnjem polletnem občnem zboru v jeseni. Med tem časom pa bosta upravna odbora obeh omenjenih zadrug pripravila vse potrebno za združitev, ki bo nedvomno velikega gospodarskega pomena.

V novi 11- članski upravni odbor je bilo izvoljenih tudi nekaj mladincev, kmečkih sinov, ki bodo poskrbeli, da bo čim prej ustanovljena sekcija mladih zadružnikov. Zadruga jo bo gmotno in materialno znatno podprla. V upravnem odboru KZ je tudi voditeljica sekcije žena-zadružnic Cirila Prešeren. / C. Zupan

Glas, 11. 5. 1956

Kmetijska zadruga Radovljica izboljšuje svoj strojni park. Strojni odsek pri KZ Radovljica se zaradi zastarelih strojev bori s precejšnjimi težavami. Upravni odbor je sklenil prodati traktor, ker ga niso mogli polno izkoristiti. Namesto njega bodo kupili bencinski motor s cirkularko, kar je za Radovljico nujno potrebno, saj morajo vsako leto razžagati nad 1500 kub. metrov drv. Tritonski tovorni avtomobil bo KZ prav tako prodala in kupila manjšega. Izločili bodo tudi vse stroje, ki so neizkoriščeni in neuporabni, s čemer bodo prihranili precej sredstev za vzdrževanje. / C. Z.

Vir: Glas Gorenjske, 25. 1. 1957

Kmetijska zadruga
z omejenim članstvom
RADOVLJICA

Radovljica dne 18.10. 1958.

Račun št. 420/58

za Janša Polde - Radovljica

Dobavnica 304/30.9.58. iz poslovalnice 1.

Količina	Mer. enota	Predmet dobave	Cena		Znesek	
			dn	p	dn	p
100.-	kg	sladkorja	145.-		14.500.-	
1	kom	vreča od sladkorja	200.-		200.-	
100.-	kg	popust za čebelarje lastna cena	137.-		14.700.-	
			8.-		800.-	
/ trinajsttisočdevetstodinarnjev /					13.900.-	

Mož. izstavil:
Župane Minka

Kmetijska zadruga
z omejenim članstvom
RADOVLJICA

PLAČANU

Upravnik:
Janša Polde

Račun Kmetijske zadruge Radovljica, 1958

Vir: arhiv družine Janša

Pred letom 1960 so se s kmetijsko zadrugo Jesenice spojile naslednje zadruge:

KZ Dovje – Mojstrana

KZ Rateče

KZ Rateče – Planica

KZ Kranjska Gora

KZ Jesenice

ki so se kasneje združile s KZ »Jelovica« Radovljica. Prav tako so pred letom 1960 s KZ »Jelovica« Radovljica združile zadruga Begunje, Lancovo in Lesce.

Vir: kzg-sava.si

Anton Toman – direktor KZ Radovljica

Vir: arhiv družine Toman

Radovljičani so preskrbljeni / Razgovor s predsednikom KZ Radovljica tov. Tomanom. Jesen gre h koncu, z njo pa poenjujejo tudi skrbi, ki jih imajo potrošniki z nabavo ozimnice. Tu ne mislimo na tiste – denarne, ki pridejo kot nujna posledica jesenskih izdatkov, če nismo mislili nanje čez vse leto. Zanimalo na je le, kako so trgovska podjetja poskrbela za svoje potrošnike; da se izrazimo še bolj določeno: želeli smo vedeti, kako je z ozimnico v Radovljici. Ker je to skrb tam prevzela naša Kmetijska zadruga, smo zaprosili njenega upravnika Antona Tomana za krajši razgovor.

»Za katero območje skrbi radovljiška zadruga?«

»Poleg Radovljice zajema naša zadruga še celo vrsto vasi od Brezij in Vrbenj do vasi Gorice. Ker je to predvsem kmetijsko področje se večina prebivalcev po vaseh in tudi v Radovljici oskrbuje s krompirjem, zelenjavo in sadjem kar direktno pri proizvajalcih.«

»Kako ste poskrbeli za tiste, ki so si želeli nabaviti ozimnico pri vas?«

»Že pred sezono odkupov smo izdali razpis, da naj vsak interesent prijavi zadrugi potrebne količine sadja, krompirja in zelenjave za ozimnico. S tem smo dosegli, da ni prišlo do nobenega zastoja pri odpremljanju ozimnice potrošnikom. Vse prijavljene smo že oskrbeli, željam ostalih pa tudi sedaj še lahko ugodimo, ker z odkupi še nadaljujemo.?

»Ali člani KZ Radovljica razpolagajo z zadostno količino pridelkov?«

»To bi vsekakor lahko potrdil. Naši kmetovalci so pridelali predvsem zelo veliko krompirja. 20.000 kg smo ga prodali na drobno, 40.000 kg pa JLA. Od sadja so najbolje obrodile hruške, za jabolka je bilo slabše. Zato je tudi razumljivo, da smo na drobno prodali skoraj 2000 kilogramov hrušk, jabolk pa le 1500 kg.«

»Kakšne pa so bile cene sadja?«

»Jabolka smo prodajali po 20 do 38 dinarjev za kilogram, hruške po 48 din.«

»Ste imeli pri odkupovanju in prodaji kakšne težkoče?«

»Lahko bi rekel, da je šlo brez posebnih problemov, saj je bilo pridelkov dovolj za kritje vseh domačih potreb. Odvečne količine, predvsem krompirja, smo odposlali v nekatere kraje v Vojvodino in Dalmacijo.«

Vir: Glas Gorenjske, 26. 10. 1960

Brez žagarja. Že nekaj let so Radovljičani brez svojega žagarja in morajo čakati, kdaj bosta žirovniški ali blejski prosta in se bosta lahko lotila drv tudi v Radovljici. Gospodinje se sicer za žaganje drv obračajo tudi na radovljiško Kmetijsko zadrugo, kjer pa največkrat sploh ne pridejo na vrsto ali pa šele v pozni jeseni (ko ni več del na polju). Ko pa že zima trka na duri, je največkrat slabo vreme in je prav neprijetno spravljati v drvarnice mokra drva. – Za številne prebivalce Radovljice in tudi bližnje okolice bi morali v tem pogledu vsekakor najti zadovoljivo rešitev.

Vir: Glas Gorenjske, 24. 9. 1960

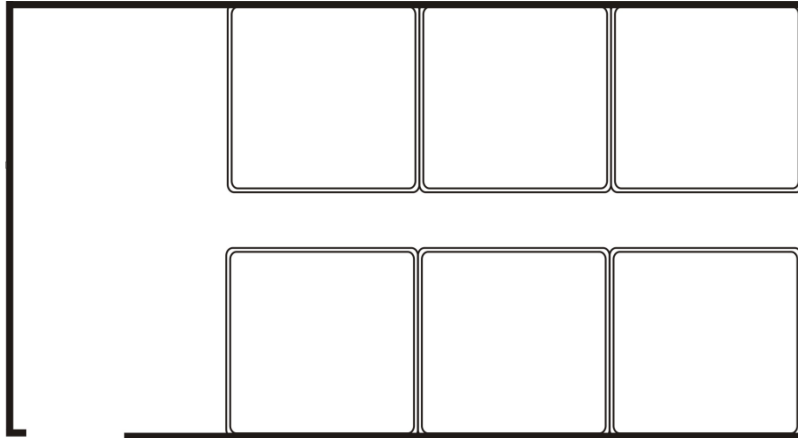
Leta 1962 sta se KZ "Jelovica"Radovljica pripojila kmetijsko posestvo Bled in Poljče, leta 1964 pa se je v register vpisala KZ "Jelovica "Radovljica, ki je nastala s spojitvijo z zadrugo Jesenice. Takratni v. d. direktor je bil g. Anton Toman.

Vir: kzg-sava.si

Skladišče (po letu 1960). Prostore trgovine Slovenka (spredaj) so kasneje preuredili v skladišče. Odstranili so vrata na cesto (iz vrat naredili tretje okno), tako da so se iz ceste videla samo tri okna. Vhod je bil pod stopnicami, kjer so vzdali nova vrata. Zaradi obilice blaga je zadrugo prevzel KŽK Kranj. Vem da so v tistem času tudi dozidali skladišče z pločevinasto ravno streho in drsnimi vrati in rampo, da so lažje skladali iz kamionov blago, ki je bilo v vrečah, to je bilo nasproti Urhove mizarske delavnice. V trgovini in skladiščih pod balkonom pa so lahko hranili ostalo blago.

Kisarna za zelje. Sam sem tlačil zelje v silose tam okrog leta 1965 (star sem bil 8-10 let). To je bilo tam kjer je fičo na sliki naprej od našega »štibelca«. Vhod v kisarno so na novo naredili. Vrata so bila lesena na vrhu pa je bilo steklo, da je bilo notri malo svetlobe. Ko si vstopil skozi vrata. je bilo približno dva metra prostora. Na desni strani pa je bilo šest kvadratnih silosov približno je imel vsak po 150 cm, globina le teh pa je bila tudi približno dva in pol metra, ker ko so kmetje s konji pripeljali zelje v glavah so ga na rezalniku za zelje razrezali. Zelje so samokolnicami vozili v kisarno v silose. Jaz sem v škornjih skočil v zelje dodali so še sol potem pa sem moral toliko časa hoditi in ga tlačiti da sem prišel do vrha. Ko je bil silos poln pa sem moral v drugega. Na to pa so dali deske in ga obtežili.

Vir: napisal Jože Janša (februar 2017)

Skica notranjosti kisarne za zelje
Vir: narisal Jože Janša

Skladišče KZ Radovljica
Vir: arhiv družine Potočnik

Op.: Najprej tu ni bilo ničesar (glej fotografijo iz leta 1925). Potem so tu zgradili garaže in še kasneje skladišče z rampo. Nasproti skladišča je bila Urhova mizarska delavnica. Malce naprej, kjer se vidi malo okno pa je bila kisarna.

Trgovsko podjetje Slovenka (v kompleksu Kmetijske zadruge)

V zadrugi je bilo tako da je bilo več dejavnosti poleg štirih; odkup kož, mlekarna, umetnih gnojila in odkup lesa, se je razvila tudi dejavnost mešana trgovina. Najprej je bila Špecerija Radovljica, ki je imela tri trgovine - vse v sklopu kmetijske zadruge, potem se je zaradi prostorske stiske u ukinili mešana trgovino in ustanovili Slovenko ločeno od Kmetijske zadruge.

Napisal: Jože Janša (februar 2017)

Občinski ljudski odbor v Radovljici je 10. 10. 1958 sprejel odločbo, s katero je ustanovil gospodarsko organizacijo z imenom: Trgovsko podjetje »Slovenka«, s sedežem na naslovu Gorenjska cesta št. 14. Predmet poslovanja novega podjetja: prodaja mešanega industrijskega blaga, živil in gospodinjskih potrebščin, rib, tobačnih izdelkov, vžigalic in potrebščin, semenskega blaga, zelenjave, sadja in njihovih izdelkov, perutnine, jajc, perja in divjačine.

Do imenovanja direktorja bo naloge v. d. opravljal Leopold Janša.

Podjetje ima sledeče trgovske poslovalnice:

Poslovalnica št. 1; Radovljica, Gorenjska cesta št. 14

Poslovalnica št. 2; Radovljica, Linhartov trg št. 7 (Bulovec)

Poslovalnica št. 3; Mošnje št. 30.

Poslovalnica št. 4; Brezje št. 63.

Poslovalnica št. 3; Srednja Dobrava št. 26.

Vir: Odločba o ustanovitvi (arhiv družina Janša)

Trgovine:

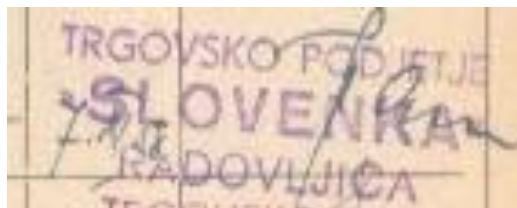
Slovenka, Radovljica

m: ž:
1   1

(trgovec, trgovka)

Vir: Glas Gorenjske, 29. 5. 1959

Op.: Trgovsko podjetje Slovenka je bilo ločeno od Kmetijske zadruge, le področje delovanja je bilo na tem področju.

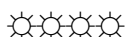

Žig trgovskega podjetja Slovenka, 1959

Vir: arhiv družine Janša

Trgovsko podj. (v Radovljici)	
— »Slovenka«	2 35
	(7 00 34)
poslov., Lančovo	2 64
	(7 03 64)
poslov. 3, Mošnje	2 93
	(7 03 51)
— »Špecerija«	2 40
	(7 02 40)

Poslovalnice TP Slovenka Radovljica, 1963
Vir: Telefonski imenik

Direktor Leopold Janša

Leopold Janša – direktor trgovskega podjetja Slovenka
Vir: arhiv družine Janša

Življenjepis Leopolda Janše. Obiskoval sem 8 razredno osnovno šolo v Radovljici, katero sem dovršil z odličnim uspehom. Leta 1935 sem se šel učiti trgovske stroke v Kmetijsko zadrugo v Radovljici, doba učenja je trajala 3 leta. Za časa učne dobe sem obiskoval Strokovno nadaljevalno šolo v Radovljici, katero sem završil po završnem izpitu z prav dobrim uspehom. Po dovršeni učni dobi sem ostal nadalje v trgovini Kmetijske zadruge kot trgovski pomočnik do vpoklica v bivšo Jugoslovansko vojsko leta 1940, kot aktivni vojak sem prišel v ujetništvo, iz katerega sem po dveh mesecih pobegnil. Za časa okupacije sem bil uslužben kot trgovski pomočnik pri istem podjetju, kjer sem se izučil, le ime se je preimenovalo v Wirtschaftaferbang, kjer sem bil do prisilnega mobiliziranja v nemško vojsko maja 1943. Leta. Od tam sem bil poslan na vzhodno fronto in sem prišel v rusko ujetništvo. Meseca aprila 1946 sem se v zadrugi v Radovljici, kjer sem bil zaposlen do leta 1959, od kjer sem

sporazumno prešel k Trgovskemu podjetju Slovenka Radovljica, kjer vršim posle v. d. direktorja še danes. Pri kmetijski zadrugi sem bil trgovski pomočnik do leta 1948, nato sem prevzel mesto poslovodje. To delo sem opravljal do leta 1953, nato pa me je Upravni odbor K. Z. Radovljica namestil kot upravnika zadruga, kjer sem vršil do sporazumne premestitve k Trgovskemu podjetju Slovenka Radovljica.

V sklop Kmetijske zadruga, kjer sem vršil upravniško mesto so bile 3 poslovalnice z mešanim blagom, mlekarna, zbiralnica kož ter odkup, vseh zaposlenih delavcev in uslužbencev je bilo od 11 do 14 oseb.

Gornje kratke podatke podajam k prošnji za imenovanje direktorja pri Trgovskem podjetju Slovenka Radovljica.

Vir: Prošnja za imenovanje direktorja (arhiv družine Janša)

Občinski ljudski odbor Radovljica je na skupni seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev dne 20. 7. 1959 sprejel odločbo, s katero je imenoval Leopolda Janšo za direktorja trgovskega podjetja Slovenka.

Vir: odločba o imenovanju (arhiv družine Janša)

Pripojitev »Slovenke« k Špeceriji Bled. Na prošnjo trgovskega podjetja Špecerija Bled je občinska skupščina Radovljica 1. 7. 1963 potrdila sklepa delavskih kolektivov Slovenka Radovljica in Špecerija Bled o pripojitvi Slovenke k trgovskemu podjetju Špecerija Bled. S tem je podjetje Slovenka Radovljica prenehalo z delovanjem.

Vir: odločba o pripojitvi (arhiv družine Janša)

O priključitvi še KŽK. Člani kmetijske zadruga Jelovica v Radovljici so se v nedeljo na referendumu odločili za priključitev zadruga h Kmetijsko živilskemu kombinatu Kranj. Za priključitev jih je glasovalo 330 oziroma 58,9 odstotka, proti pa jih je bilo 143 ali 25,5 odstotka. Druge glasovnice so bile neveljavne. O priključitvi kmetijske zadruga bo v prihodnjih dneh razpravljala tudi delavski svet Kmetijsko živilskega kombinata v Kranju. / A. Ž.

Vir: Glas, 17. 12. 1969

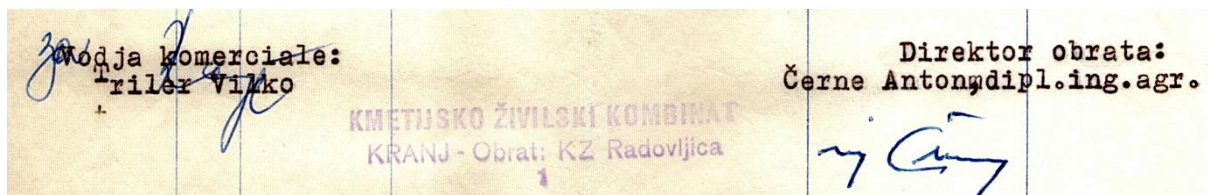
Na osnovi sklepa Zadružnega sveta KZ "Jelovica" Radovljica z dne 24. 12. 1969 in 30. 1. 1970 in sklepa delavskega sveta kmetijsko živilskega kombinata Kranj z dne 25. 12. 1969, 22. 1. 1970 in 31. 3. 1970 se KZ "Jelovica" Radovljica pripoji k kmetijskemu živilskemu kombinatu Kranj. Takratni direktor obrata KZ Radovljica je bil g. Anton Černe, za njim pa g. Jože Avsenek, ter kasneje g. Marjan Pogačar.

Dotedanja KZ "Jelovica" Radovljica se je po pripojitvi k kmetijsko živilskemu kombinatu preimenovala v temeljno organizacijo kooperantov Radovljica – n.sol.o., Lesce, ki je imela sedež na sedanjem naslovu Rožna dolina 50, 4248 Lesce.

Vir: kgz-sava.si

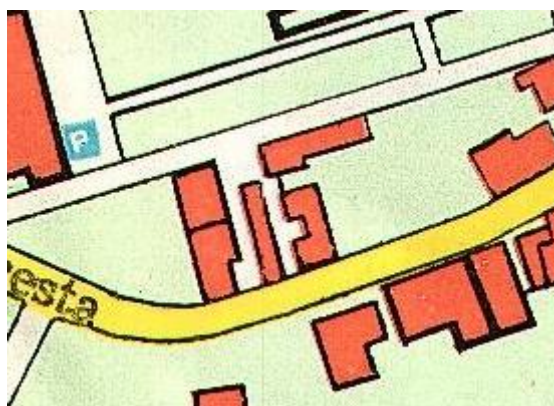
Glava računa, 1970
Vir: arhiv družine Janša

Žig, vodja komercialne in direktor obrata KZ Radovljica, 1970
Vir: arhiv družine Janša

Leta 1973 spomladi je v zadrugo prišel v službo moj sorodnik Janez Stare iz Kamenj. Takrat je bil direktor zadruge Anton Toman. V vseh prostorih so takrat imeli skladišča repro materiala. Za trgovino (stara ob cesti) so imeli še trgovino z materiali za kmete (živila za živali, gnojila, orodja, dele orodij itd.). V stari trgovini so še naprej prodajali mešano robo.

Vir: napisal Franci Valant, p. d. Benč (januar 2017)

Kompleks Kmetijske zadruge, 1973

Vir: Načrt mesta Radovljica (avtor Ropret)

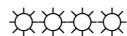
Op.: Zgornji del zgradbe na levi je bil naknadno prizidan in pokrit z ravno pločevinasto streho. Kasneje je bilo tam skladišče za blago v vrečah.

Kmetijska zadruga – pogled z abacije, ok. 1975

Vir: arhiv družine Potočnik

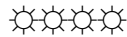
Op.: Danes je na tem mestu (med Resmanovo hišo in poslovno stavbo) podoben ozki prehod, ki vodi (tako kot na tej fotografiji) naravnost na dostop do železniške postaje.

Silva Frčej, poslovodkinja trgovine Kmetijsko-živilskega kombinata iz Kranja, TOZD Kooperacija, v Radovljici: »Jeseni smo imeli na zalogi več kot 20 ton krompirja, tako da je lahko vsak nakupil ozimnico. Zaloga je precej hitro pošla. Nekaj časa smo dobivali krompir iz Kranja, ko pa je le-tega zmanjkalo, pa iz Prekmurja. Sedaj je tudi ta pošel. Pred dvema dnevoma smo ga dobili od Živil dve vreči ali 50 kilogramov! To ne zaleže veliko, saj ljudje stalno sprašujejo. Krompir smo plačali po 5,70 dinarja, prodajamo pa ga po 6,15 dinarja. Razen tega mora vsak kupec odšteti še 40 par za

pakiranje. Pomanjkanje krompirja kaže na takšen ali drugačen način čim prej odstraniti, saj precej ljudi nima primerne prostora za ozimnico oziroma skladiščenje. Predvsem pa je treba omogočiti proizvajalcem krompirja boljše pogoje, da ga bodo sadili in redno prodajali. Pri čebuli je slika enaka. Jeseni smo jo prodajali po 4 dinarje za kilogram. Sedaj pa imamo na zalogi italijansko, katere kilogram velja več kot 10 dinarjev. Bila pa je celo tudi po 18 in 20 dinarjev.«

Vir: Glas, 30. 1. 1976

Dvorišče zadruga (desna stran), 1984

Vir: foto Cene Avguštin

Op.: Na tleh leži tabla z napisom: KŽK Samopostrežna (spodnji del je nečitljiv). Po tem sklepamo, da je po ukinitvi Trgovskega podjetja Slovenka le-to zamenjalo novo trgovsko podjetje – v sklopu Kmetijsko živilskega kombinata Kranj.

Vir: DAR

Kmetijska zadruga – pred rušenjem, 1984
Vir: foto Cene Avguštin

Leta 1983 so se odločili zadrugo preseliti v Lesce. Takrat je bil direktor Črne. Selili so se pred božičem. Takoj po selitvi so začeli objekte in zidove podirati.

Vir: napisal Franci Valant, p. d. Benč (januar 2017)

Prebivalci (in prostori) v kompleksu zadruge

V stranski zgradbi – desno od dvorišča, tam kjer je lesen gank, sta v letih od 1926 do 1936 imela Alojz Vogelnik in organist Mihelčič »štrikarijo«. Nato sta se selila v novo stavbo (današnji Dom upokojujencev pri policiji). Za njima je imel v enem delu teh prostorov delavnico »zotlar« – pasarstvo Viktor Prešeren, p. d. Rodar. Delal nam je tudi »bindunge za smuče« (usnjene vezi). Kmetom je delal komate in vso opremo za konje. Planincem pa je delal »rukzake« (nahrbtnike). Z delom naj bi prenehal nekje okrog leta 1970.

Kasneje po letu 1965 so bile v tem objektu zgoraj zadružne pisarne. Pisarne so bile po tem letu tudi nad trgovino.

Vir: napisal Franci Valant, p. d. Benč (januar 2017)

Nad trgovino in skladiščem v glavni stavbi sta stanovali družini Kavčič in Urh. Urhovem Matevžu so pravili »Marabušnek«. Matevž je bil daleč naokoli edini žagar, ki je ljudem žagal drva za kurjavo. Na kmečkem vozu je imel vgrajeno motor ARAN na naftni pogon in mizo s sekularjem z listom premera 50 cm. V jeseni in tudi čez zimo je imel dela čez glavo. Ljudje so kar v vrsti stali in čakali za žaganje drv. Delal je zelo hitro, če mu je eden podajal polena, je 1 m³ drv razžagal na štiri dele v eni uri, če je žagal na tri dele pa še hitreje. Matevž Urh je žagal že med vojno (1941-45), mislim pa da je žagal do ok. leta 1960.

Vir: napisal Franci Valant, p. d. Benč (januar 2017)

Matevž Urh (drugi z leve) pred svojo mizarsko delavnico

Vir: arhiv Vinko Urh

Op.: Zadaj na fotografiji se vidi vhod v WC!

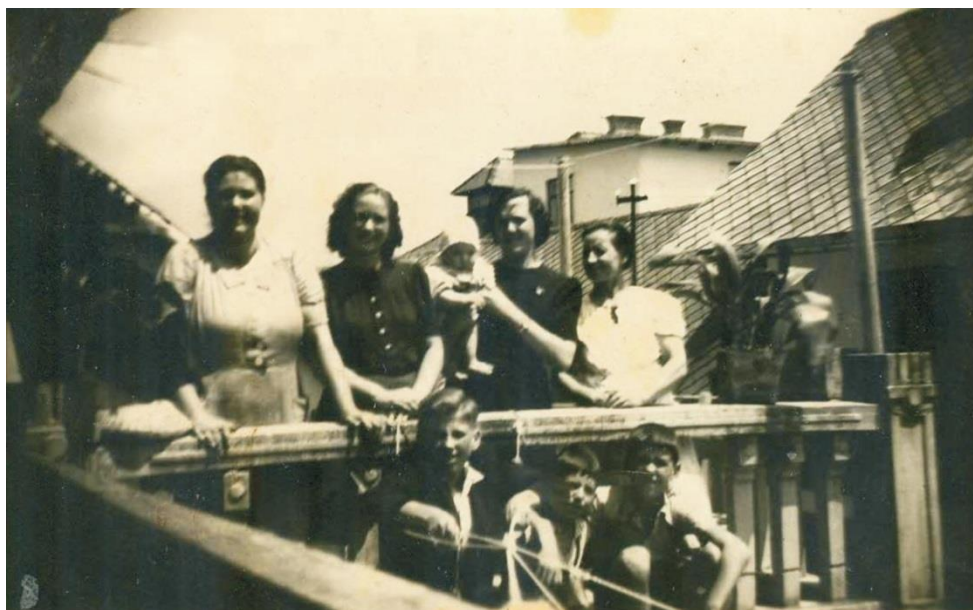
Na sliki, kjer so pred Urhovo drvarnico štirje možakarji se del tega njegovega motorja vidi. Razen Urha, se mi zdi, da je ta, ki sedi na sliki Šimnov Tonček (/on je bil bolj plešast). V tej mizarski delavnici je Matevž takrat ko ni imel žagarije, nasajal krampe, lopate, grablje, matike in druga orodja. Da je imel večjo družino se vidi iz slike.

Vir: napisal Franci Valant, p. d. Benč (januar 2017)

Nad trgovino tam kjer je na sliki velika terasa je stanovala Kavčičeva družina. Poznal sem le sina Matkota in hčerko Femo. Staršev nisem poznal. Matkota sem leta kasneje srečal kot direktorja Golf hotela na Bledu.

Kdaj so bile te družine izseljene iz zadruga mi ni znano. Vem le, da so leta 1952 še tam stanovali.

Vir: napisal Franci Valant, p. d. Benč (januar 2017)

Na terasi glavne stavbe KZ, 1952

Vir: arhiv Vinko Urh (foto Edi Gnilšak)

Foto (od leve): 2. Fema Kavčič, 3. Femina sestra. Spodaj: 1. Matko Kavčič.

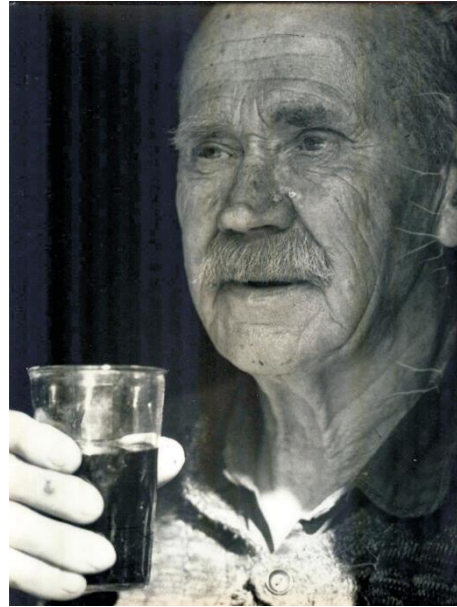
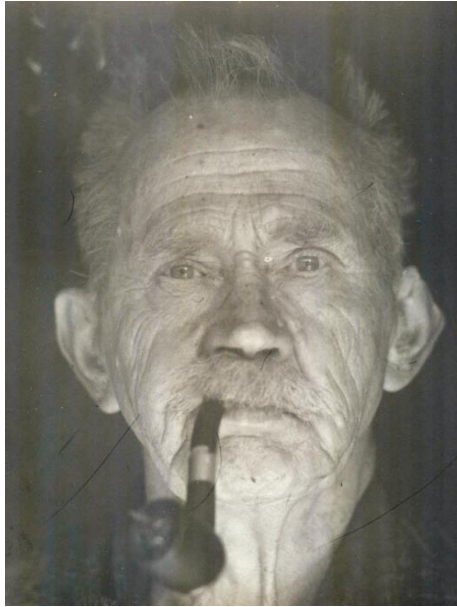

Dvorišče zadruga (desna stran), 1984

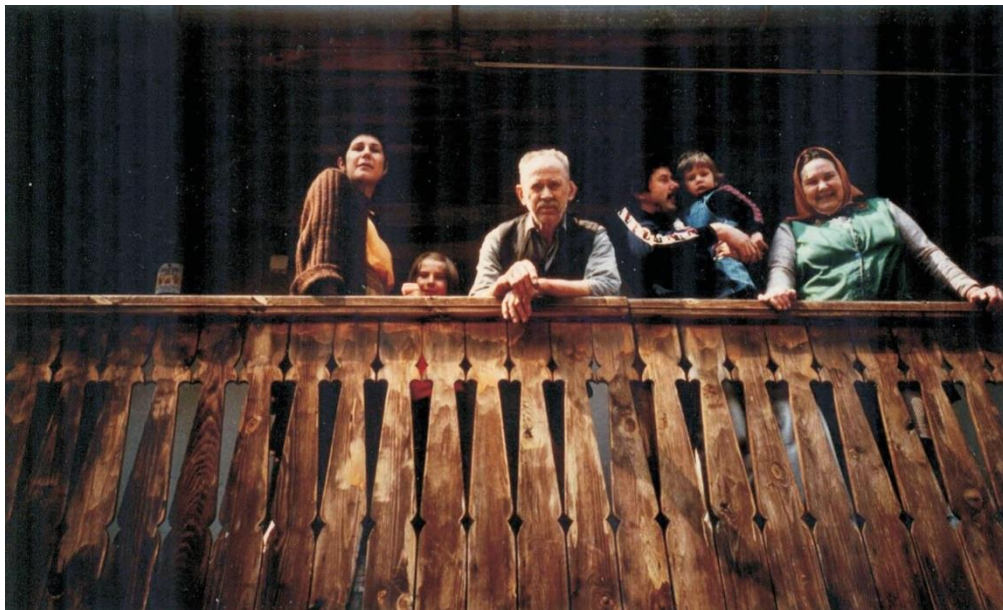
Vir: foto Cene Avguštin

Op.: Desna stavba (zgoraj, od leve); prvi vhod: Nučič Janez in Alma, drugi vhod: Zlato – Dalmatinec, traktorist v zadrugi, tretji vhod – pisarna gozdarjev. Spodaj: pod stopniščem – pisarna?, drugi vhod: klet Štiberc-Janševih, pri rumenem fičku: kasneje silosi za kisanje zelje, pri zelenem fičku: mizarsa delavnica, ob izhodu: WC.

Vir: napisal Jože Janša (december 2016)

Matevž Urh, 1900-1987
Vir: arhiv Vinko Urh

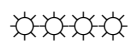

Urhovi
Vir: arhiv Vinko Urh

Na fotografiji (od leve): Milena, Marjeta, Matevž, Vinko s sinom Vikijem in Jelka Urh.

Marinka Janša na terasi
Vir: arhiv družine Janša

Zadruga – lokacija v filmu Lucija

Zadruga – film Lucija, 1965
Vir: foto Janša

Rušenje Kmetijske zadruge

Rušenje desnega objekta, pomlad 1984
Vir: foto Franci Valant, p. d. Benč

Rušenje desnega objekta – zadaj glavna stavba, pomlad 1984
Vir: foto Franci Valant, p. d. Benč

**Začetek rušenja glavnega objekta, pomlad 1984
Vir: foto Franci Valant, p. d. Benč**

**Plato pred izkopom stavbne jame, 1984
Vir: foto Franci Valant, p. d. Benč**

.....

Poizkus časovnice »Kmetijska zadruga«

- 1893 ustanovljena Kmetijska podružnica Mošnje / (Kmetovalec, 15. 1. 1919)
- 1898 ustanovljena Kmetijska podružnica Srednja Dobrava /
(Domoljub, 17. 02. 1898)
- 1919 **ustanovljena Kmetijsko nabavna in prodajna zadruga Radovljica /**
(Ilus. Slovenec, 1925?)
- do 1929 **dograjeni pomožni objekti (k. skladišče) /** (karta pozicije Ljudske šole)
- 1948 **ustanovljena Kmetijska zadruga Radovljica /** (Rad. zbornik 1992)
priključitev NAPROZE – nabavno prodajne zadruge Radovljice
/ (Radovljiški zbornik 1992)
- pred 1956 **ustanovitev Špecerije Radovljica /** (Glas, 27. 7. 1956)
- 1958 **ustanovitev Trgovskega podjetja Slovenka /** (odločba, 10. 10. 1958)
- pred 1960 **združitev osmih kmetijskih zadrug v Kmetijsko zadrugo »Jelovica«**
Radovljica / (kzg-sava.si)
- 1963 **pripojitev TP Slovenka k Špeceriji Bled; odhod iz kompleksa KZ (v**
novu zgrajeno trgovsko stavbo) / (odločba, 3. 8. 1963)
- 1970 **priključitev KZ »Jelovica« Radovljica v Kmetijsko živilski kombinat**
Kranj. Novo ime: KŽK Kranj – TOZD Kooperacije Radovljica /
(kzg-sava.si)
- ok. 1970 **ustanovitev trgovine KŽK Kranj – TOZD Kooperacija Radovljica /**
(fotografija table z napisom, intervju s ga Frčejevo ...)
- 1983 **selitev TOZD Kooperacije Radovljica v Lesce /** (kzg-sava.si)
- 1984 **rušenje celotnega kompleksa objektov /** (fotografije Franci Valant)

.....

Dodatek / Zgodovina zadružništva na Kranjskem

Kmetijska družba za deželo Kranjsko (1767). Ker si je že cesarica Marija Terezija prizadevala za razvoj kmetijstva v svoji državi, so v posameznih deželah nastale tudi društvene organizacije v ta namen. Na Kranjskem je tako leta 1767 zaživela Kmetijska družba, ki pa ni v celoti izpolnila svojega namena. Leta 1820 je obnovila svoje delo in pripravila nova pravila, ki jih je 8. aprila potrdil tudi cesar Franc prvi. Med določbami je bila pomembna tudi tista, ki je velevala, da mora društvo vsako leto pripraviti dvoje publikacij - Letopis in Koledar. Poleg tekočih zadev naj bi objavljala tudi strokovne članke o kmetijstvu. Urejal ju je vsakokratni tajnik društva, pisana pa sta bila v nemškem jeziku. Glavnina odbora je bila namreč nemškega rodu, bili so to fevdalni gospodje: grofje, baroni, plemenitaši in veleposestniki, ki slovensko niso znali niti za vzorec. Slovence pa najdemo le med člani na podeželju, če se tudi sami niso podali v nemškatarske vode. Kmetijska znanost se je torej širila le v teh visokih krogih, med ljudstvo, ki so ga predstavljali kmetje in kvečjemu še kmetijstva večči duhovniki, pa zaradi neznanja nemščine ni prodrla. Pravi stik vodstva s kmeti na podeželju bi torej lahko ponujal poljudno pisan strokovni list, ki bi seveda moral izhajati v slovenščini. V dogajanje je najprej posegla deželna vlada, ki je Kmetijski družbi predlagala izdajo poučnih knjig v slovenskem jeziku. In tako je denimo kaj

kmalu (leta 1830) ugledal luč Kranjski vertnar, ki ga je v slovenščini napisal župnik in sadjerejski strokovnjak Franc Pirc.

Vir: Nekoč so na slovenskem prebirali Novice (rtvslo.si)

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. ... Podpredsednik je naznanil, da je ob novem letu voščil obolelemu družbenemu predsedniku gosp. ces. svetniku I. Murniku v imenu glavnega odbora. Glavni odbor je to vzel z odobravanjem na znanje.

...

Za nove ude so se zglasili in bili sprejeti: Markovšek Edvard, učitelj v Ljubnem; Bohinjec Ivan, posestnik v Ljubnem; Kokalj Ignacij, posestnik v Ljubnem; Rotar Ivan, posestnik v Dvorski vasi; Juvanec Josip, posestnik v Dvorski vasi; Grilc Anton, posestnik v Hrašah, Verhunc Josip, posestnik v Hrašah, Vovk Frančišek, posestnik v Hrašah; Pernuš Josip, posestnik v Lescah; Wucherer Ivana, posestnica v Lescah; Kunčič Frančišek, posestnik v Lescah; Legat Frančišek, posestnik v Lescah; Filip Pogačnik, posestnik in trgovec na Dobravi; Anton Debelak, posestnik na Zg. Dobravi; Matevž Fajfar, posestnik na Dobravi; Ivan Gradišar, posestnik in tesar v Zalošah; Jakob Kocijančič, posestnik na Otočah; Ivan Avg. Pogačnik, mizar v Zalošah; Andrej Šoberl, posestnik na Zg. Dobravi; Josip Šoberl, posestnik na Zg. Dobravi; Ivan Zupan, posestnik in mizar v Zalošah; Frančišek Pogačnik, kolarski mojster na Dobravi; Avg. Peznič, posestnik v Otočah; Avsenik Ivan, posestnik na Zgor. Dobravi; Pretnar Ivan, posestnik na Zgor. Dobravi; Miklavčič Ivan, posestnik in mlinar v Podnartu ...

Vir: Kmetovalec, 15. 1. 1901

Težko kobilo brejo, pet let staro, 16 pesti visoko, pripravno za vsako delo in enega vola dve leti starega ima naprodaj za ceno po dogovoru Valentina Rozman, Zg. Otok, p. Radovljica.

Vir: Kmetovalec, 15. 1. 1917

Barteljnovo klajno apno ima vedno v zalogi po najnižji ceni L. Fürsager v Radovljici.

Vir: Kmetovalec, 15. 2. 1917

Žrebica pinegavske pasme, 10 mesecev stara je naprodaj za ceno po dogovoru pri Antonu Globočnik, Mošnje p. Radovljica.

Vir: Kmetovalec, 15. 2. 1917

Lepega bika belanske basme, 20 mesecev starega, ki je licenciran za plemenske svrhe, ima naprodaj za ceno po dogovoru Ivan Žark, posestnik in župan v Lescah št. 4.

Vir: Kmetovalec, 15. 2. 1917

Prodaj kravi, težko, dobro mlekarico, ki bode v začetku marca teletila. Cena po dogovoru. Gabriel Eržen, Zapuže pri Lescah.

Vir: Kmetovalec, 15. 2. 1917

Naprodaj je hiša z gospodarskim poslopjem, delavnico in vrtom v Predtrgu št. 31 pri Radovljici. Kupci naj se oglase pri Andreju Globočnik, p. d. Reš v Mošnjah, p. Radovljica.

Vir: Kmetovalec, 28. 2. 1917

25 lip 4 do 6 m visoke ima na prodaj B. Waland, Hlebce, pošta Lesce, Gorenjsko.
Vir: Kmetovalec, 28. 2. 1917

Telica dve leti stara, pinegavske pasme, ki bo v dveh mescih teletila je naprodaj, za ceno po dogovoru. Jožef Mencingar, Sp. Otok, p. Radovljica.
Vir: Kmetovalec, 15. 7. 1917

Kravo dobro molzarico, ki je tretjič teletila proda za ceno po dogovoru Franc Poljanc, posestnik v Lescah hiš. št. 11, pošta Lesce, Gorenjsko.
Vir: Kmetovalec, 15. 7. 1917

Žrebca dve leti starega, in eno kravo po teletu, tri leta staro ima na prodaj Ivan Ovsenik, Zgoša št. 31, Begunje pri Lescah.
Vir: Kmetovalec, 15. 8. 1917

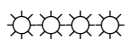
Med orehe, zelje, lečo in vse druge deželne pridelke kupuje Oton Homan, trgovec v Radovljici, Gorenjsko.
Vir: Kmetovalec, 31. 8. 1917

Kobila lepa 3-etna, pramasta, 16 pedi visoka, že zaskočena, mirna in krotka, doma vzrejena žival se proda. Ogleda se jo pri Matevžu Perne, posestnik, sv. Lucija 3, p. Begunje pri Lescah, Gorenjsko.
Vir: Kmetovalec, 31. 8. 1917

Vse železje od vodne žage moderno in močno, posamezni kosi ali vse skupno, je naprodaj pri Anton Globočniku v Mošnjah, p. Radovljica, Gorenjsko.
Vir: Kmetovalec, 15. 9. 1917

Stiskalnico, večjo, za grozdje, popolnoma novo, zamenja po dogovoru za vinski mošt Cvenkel Anton, pos. v Ljubnem, p. Podnart, Gorenjsko.
Vir: Kmetovalec, 15. 9. 1917

Kobila, 7 let stara, žrebetna težka, pinegavske pasme, je na prodaj za ceno po dogovoru pri Antonu Globočniku, posestnik v Mošnjah, p. Radovljica.
Vir: Kmetovalec, 15. 11. 1917

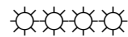

Kotlje za žganje kuhati, na dve cevi, dobavi po pošti trgovina v Radovljici. Gorenjsko. 30 do 50 litrov vsebine, s kapo trgovina L. Fürsager.
Vir: Kmetovalec, 15. 2. 1918

Mlada pujska enega ali dva, zamenjam za ajdove pleve. Anton Globočnik, posestnik v Mošnjah, p. Radovljica.
Vir: Kmetovalec, 15. 3. 1918

Večjo množino sadnega kisa ima na prodaj F. Pangerc, Vrbne p. Radovljici.
Vir: Kmetovalec, 31. 5. 1918

Čebelnjak za 30 do 50 panjev, kupi Ferdo Lavrinc Radovljica, Gorenjsko.
Vir: Kmetovalec, 15. 7. 1918

Mlekarske stroje proda prav po ceni Mlekarna v Mošnjah pošta Radovljica.
Vir: Kmetovalec, 31. 1. 1919

Dvovprežni voz lahek, popolnoma nov, proda A. Globočnik, kovač v Mošnjah, p. Radovljica.
Vir: Kmetovalec, 15. 2. 1919

Poštenega dečka, sprejme takoj v službo za kmečko delo Valentin Jalen, pos. Hlebce, p. Lesce. Plača po dogovoru.
Vir: Kmetovalec, 15. 2. 1919

Plemenskega bika težke pasme, rdeče-cikast, star 15 mesecev je na prodaj pri Severin Rozman, Zgornji Otok p. Radovljica.
Vir: Kmetovalec, 15. 4. 1919

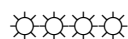
Junčka, 14 mesecev starega, lepega, ki bo sposoben za pleme zamenja za telico Franc Derling, Hlebce 14, pri Lescah, Gorenjsko.
Vir: Kmetovalec, 15. 4. 1919

Lanene tropine (preše) zmlete, izvrstne za pospeševanje mlečnosti in za prašiče, ima v zalogi kilogram po K 2.60 L. Fürzager, Radovljica. Pošlje se vsaka množina tudi po železnici, ako se vreče naprej pošljejo.
Vir: Kmetovalec, 31. 5. 1919
Op.: Oglas Konjerejske zadruga v Lescah.

Prodajam stiskalnice za med na dva vijaka in ovco Bovške pasme - kupiti pa želim bika simodolske pasme in telico, vse po dogovoru, Ivan Šlibar, Mišače p. Podnart.
Vir: Kmetovalec, 31. 5. 1919

Težka breja krava (manjka ji še 7 tednov), katera zna voziti, se proda, Janez Brce, Radovljica, Gorenjsko
Vir: Kmetovalec, 30. 6. 1919

Okrajno glavarstvo Radovljica; goveda 12964 (1910), 11227 (1918), 11116 (1919), prašiči 11209 (1910), 6881 (1918), 6083 (1919).
Vir: Kmetovalec, 31. 8. 1919

Dve dekli in enega fanta 10-16 let starega želim sprejeti v lahko kmečko službo pri Radovljici takoj ali pozneje. Kupim lovsko puško in malo repetir pištolo, Poštno ležeče: Radovljica. M. Z.
Vir: Kmetovalec, 1. 3. 1920

Toča. G. Jan je opozarjal, da je minulo leto toča potolkla večji del radovljiškega okraja, vsled česar je večina občin brez semena. Družba naj upošteva posebno ta okraj pri razdelitvi semenskega žita, ajde in deteljnega semena. V prvi vrsti se potrebuje ajde. Če ni možno dobiti ajde, naj se vsaj priskrbi koruze, da jo bodo kmetovalci zamenjali za ajdo v bližnjih občinah.

Vir: Kmetovalec, 31. 3. 1920

Dve kočiji, dvovprežni pokriti (Landauer) ena v dobrem stanju druga s poškodovano streho se ceno proda. Anton Globočnik, Mošnje 17, pošta Radovljica.

Vir: Kmetovalec, 30. 4. 1920

Koza z mlekom je naprodaj. Ceno pove gospa Marija Pavlin v Radovljici, Gorenjsko.

Vir: Kmetovalec, 15. 7. 1920

Pile velike in male, plošnate in trioglate, klajno apno, gorsko kredo, razne barve, šipe, kit, mizarški klej, firnež, laneno olje itd. najceneje pri L. Fürsager. Radovljica.

Vir: Kmetovalec, 15. 8. 1920

Žnidaršičeva panja. Dva rabljena, popolnoma opremljena kupi Ferdo Lavrinc, Radovljica, Gorenjsko

Vir: Kmetovalec, 15. 9. 1920

3 železniške šine po 4 m dolge so na prodaj pri Valjavcu v Mošnjah, p. Radovljica, Gorenjsko.

Vir: Kmetovalec, 15. 9. 1920

Vabila k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo; Lancevo-Radovljica-Predtrg, v nedeljo, 17. oktobra 1920. ob štirih pop. v ljudski šoli v Radovljici.

Vir: Kmetovalec, 30. 9. 1920

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak – DAR

Prvič objavljeno: 31. 12. 2016

Zadnjič dopolnjeno: 28. 02. 2017

goran.lavrencak@gmail.com